

AGRONOMSKI I PREHRAMBENO – TEHNOLOŠKI FAKULTET SVEUČILIŠTA U MOSTARU
FACULTY OF AGRICULTURE AND FOOD TECHNOLOGY UNIVERSITY OF MOSTAR

PRAVILNIK
O STUDIRANJU NA PREDDIPLOMSKIM STUDIJIMA

Mostar, travanj 2016.

Temeljem članka 60. Zakona o visokom obrazovanju u HNŽ-i („Narodne novine HNŽ br. 04/12), članka 61. Statuta Sveučilišta u Mostaru (Ur. broj: 01-283/13 od 12. 02. 2013.) i članka 67. Pravilnika o studiranju Sveučilišta u Mostaru (Ur. Br. 01-1033/15 od 17. 06. 2015. god) Znanstveno-nastavno vijeće (u daljnjem tekstu: Vijeće) Agronomskog i prehrambeno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Mostaru na 25. sjednici, održanoj dana 13.4. 2016. godine donosi sljedeći

PRAVILNIKO STUDIRANJU NA PREDDIPLOMSKIM STUDIJIMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

- (1.) Pravila studiranja na sveučilišnom preddiplomskom studiju Agronomskog i prehrambeno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Mostaru uređena su Pravilnikom o studiranju Sveučilišta u Mostaru.
- (2.) Pravilnikom o preddiplomskom studiju propisuju se dodatni uvjeti studiranja u skladu sa specifičnostima Agronomskog i prehrambeno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Mostaru (u daljnjem tekstu: Fakultet).
- (3.) Svi izrazi korišteni u muškom rodu u ovom Pravilniku odnose se jednako na muški i ženski rod.

Članak 2.

- (1.) Preddiplomski studiji na Fakultetu izvode se kao redoviti studij.
- (2.) Pod redovitim studijem podrazumijeva se ispunjavanje svih studijskih obveza predviđenih nastavnim planom i programom studija (pohađanje predavanja, vježbi, seminara, praktikuma, terenske nastave, stručne prakse i sl.).
- (3.) Redoviti studenti mogu studirati uz potporu Ministarstva ili sami plaćaju školarinu.
- (4.) Redoviti studenti imaju sva studentska prava i obveze predviđene Zakonom, Statutom Sveučilišta i Statutom Fakulteta, ovim Pravilnikom i drugim općim aktima.

Članak 3.

- (1.) Redoviti student koji studira uz potporu Ministarstva ima status redovitoga studenta:
- (2.) ako redovito upiše višu godinu studija;
- (3.) ako upisuje istu godinu studija zbog mirovanja prava i obveza.
- (4.) Ako student iz st. 1. ovoga članka ne ispuni jedan od uvjeta, gubi status redovitoga studenta uz potporu Ministarstva te studij može nastaviti u statusu redovitoga studenta uz plaćanje ili izvanrednoga studenta ako se izvanredni studij izvodi na Fakultetu.

- (5.) Preddiplomski studij na Fakultetu izvode se i kao izvanredni studij.
- (6.) Pod izvanrednim studijem podrazumijeva se pohađanje minimalno 30% nastave i pohađanje 50% vježbi predviđenih nastavnim planom i programom, a profesori su obvezni o tome voditi evidenciju.
- (7.) Izvanredni studenti sami plaćaju školarinu.
- (8.) Izvanredni student koji je prekinuo studij može, na osobni zahtjev, ponovno steći status studenta pod uvjetima da polaže ispite po nastavnome planu koji važi u vrijeme ponovnoga stjecanja statusa studenta i da plaća troškove studiranja.
- (9.) Izvanredni studenti imaju sva studentska prava predviđena Zakonom, Statutom Sveučilišta i Statutom Fakulteta, ovim Pravilnikom i drugim općim aktima.

Članak 4.

- (1.) Preddiplomski studij u pravilu traje tri godine i njegovim završetkom stječe se 180 ECTS bodova. Fakultet ustrojava i izvodi Studij agronomije i to: Opći smjer, Agroekonomika, Bilinogojstvo i Zootehnika, te Studij prehrambene tehnologije, a koordinira ih i izvodi u suradnji sa Sveučilištem Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Sveučilištem u Zagrebu.

II. POSEBNE ODREDBE

1. UPISI NA PREDDIPLOMSKI STUDIJ

Članak 5.

- (1.) Unutar utvrđenog broja studenata za upis (upisna kvota), pravo upisa na studij imaju svi pristupnici koji su završili četverogodišnju srednju školu u BiH ili u inozemstvu, pod uvjetom da prilože rješenje o istovrijednosti stranih diploma, te da su postigli odgovarajući broj bodova na razredbenom postupku.
- (2.) Upis na studij obavlja se putem javnog natječaja i razredbenog postupka.

2. RAZREDBENI POSTUPAK ZA UPIS NA PREDDIPLOMSKI STUDIJ

Članak 6.

- (1.) Razredbeni postupak sadrži vrednovanje:
  - a) općeg uspjeha sva četiri razreda srednje škole i završnog ispita,
  - b) prosjek ocjena iz biologije i kemije za Studij agronomije, odnosno prosjek ocjena iz biologije, kemije, matematike i fizike za Studij prehrambene tehnologije, te vrednovanja posebnih elemenata (nagrade, natjecanja i sl.),
  - c) provjeru znanja testom iz oblasti navedenih u alineji (b) ovog stavka.

- d) Razredbenom postupku mogu pristupiti svi pristupnici koji su u utvrđenom roku podnijeli prijavu i priložili dokumente sukladno uvjetima natječaja.
- e) Pristupnici sami plaćaju troškove razredbenog postupka, a uplaćeni iznos se ne vraća.
- f) Prema ukupnom broju bodova ostvarenom u razredbenom postupku, sastavlja se rang lista koja se objavljuje na oglasnoj ploči i mrežnim stranicama Fakulteta.

Članak 7.

- (1.) Razredbeni postupak provodi Povjerenstvo za razredbeni postupak koje imenuje Znanstveno-nastavno vijeće.
- (2.) Povjerenstvo za razredbeni postupak broji najmanje tri člana iz reda akademskog osoblja za module koji se vrednuju prema članku 6. stavak 1. alineja (b) Pravilnika.
- (3.) Povjerenstvo podnosi izvješće Znanstveno-nastavnom vijeću o rezultatima razredbenoga postupka o upisu studenata.

Članak 8.

- (1.) Pristupnik koji je tijekom srednjeg obrazovanja osvojio jedno od prva tri mjesta na natjecanju iz jednog od predmeta s razredbenog postupka, pri bodovanju dobiva maksimalan broj bodova iz tog predmeta.

Članak 9.

- (1.) Pristupnik ima pravo prigovora na ispravnost provedbe razredbenog postupka Povjerenstvu u roku od 24 sata od objavljivanja rang liste na oglasnoj ploči Fakulteta.
- (2.) Prigovor se podnosi u pisanom obliku Povjerenstvu iz članka 7. ovog Pravilnika.
- (3.) Povjerenstvo za razredbeni postupak je dužno razmotriti prigovor pristupnika u roku od 48 od njegova podnošenja i o tome sastaviti zapisnik i obavijestiti pristupnika.

Članak 10.

- (1.) Pristupnici koji se ne upišu do roka objavljenog na oglasnoj ploči Fakulteta, gube pravo upisa.

3. ORGANIZACIJA NASTAVE

Članak 11.

- (1.) Preddiplomski studij traje tri godine (6 semestara po 30 ECTS bodova) čijim se završetkom stječe 180 ECTS bodova.
- (2.) Izvedbeni plan nastave redovitih studenata temelji se na radnom opterećenju studenta do 24 sata tjedno što čine predavanja, seminari, vježbe, terenski rad, i drugi oblici nastave, a što ne uključuje nastavu tjelesne i zdravstvene kulture te stranih jezika.
- (3.) Nastava se ustrojava po semestrima sukladno odredbama izvedbenog plana nastave studija.
- (4.) Akademska godina ima u pravilu 44 radna tjedna.
- (5.) Iznimno nastava se može ustrojiti kao nastava u turnusima ili blok nastava.

4. STUDIJSKI I IZVEDBENI PROGRAMI

Članak 12.

- (1.) Fakultetski preddiplomski studij ustrojen je od temeljnih modula za studij (T), obveznih modula za studij (O), izbornih modula za studij (IS).
- (2.) Studijski program sadrži:
  - a) naziv studija, nositelja studija i trajanje studija;
  - b) stručni ili akademski naziv ili stupanj koji se stječe završetkom studija;
  - c) uvjete upisa na studij;
  - d) okvirni sadržaj obvezatnih i izbornih predmeta/modula i broj sati potrebnih za njihovu izvedbu;
  - e) bodovnu vrijednost svakog predmeta određenu u skladu ECTS;
  - f) oblike provođenja nastave i način provjere znanja za svaki predmet;
  - g) uvjete upisa studenata u sljedeći semestar, odnosno sljedeću godinu studija te preduvjete upisa pojedinog predmeta ili skupine predmeta;
  - h) način završetka studija;
  - i) odredbe o tome mogu li i pod kojim uvjetima nastaviti studij studenti koji su prekinuli studij ili izgubili pravo studiranja;
  - j) uvjete izvođenja studija: mjesto, prostor i opremu, nastavnike i suradnike koji izvode studij, procjenu troškova studija po studentu, optimalan broj studenata s obzirom na prostor, opremu i broj nastavnika;
  - k) način praćenja kvalitete i uspješnosti izvedbe studijskog programa, a posebno način sudjelovanja studenta u ocjenjivanju studijskog programa,
  - l) kompetencije koje student stječe završetkom studija.

(3.) Izvedbenim planom nastave utvrđuju se:

- a) koordinatori modula, nastavnici i suradnici koji će izvoditi nastavu prema studijskom programu;
- b) mjesta izvođenja nastave;
- c) početak i završetak te satnica izvođenja nastave;
- d) oblici nastave (predavanja, seminari, vježbe, konzultacije, terenski rad, provjera znanja i dr.);
- e) način polaganja ispita, ispitni rokovi;
- f) popis literature za modul i polaganje ispita;
- g) mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku;
- h) mogućnost izvođenja nastave na daljinu,
- i) koja znanja i vještine student postiže slušanjem modula.
- j) Obvezna i preporučena literatura mora biti usklađena s obujmom studijskog programa.

5. OPTEREĆENJE STUDENATA

Članak 13.

- (1.) Ukupne tjedne obveze studenta u nastavi na preddiplomskom studiju mogu iznositi najmanje 24 sata.
- (2.) Iznimno od odredbe stavka (1) ovog članka i članka 11. stavak (2), obveze studenata mogu biti i veće kad je prema studijskom programu i izvedbenom planu nužan povećan broj sati praktične i terenske nastave i u slučaju kad je nastava organizirana u kraćem vremenu, ali ne više od 30 sati.
- (3.) Nastava pojedinog modula izvodi se unutar jednog semestra.
- (4.) Ukoliko je studijskim programom predviđeno, nastava pojedinih modula studija može se organizirati i u kraćem vremenu, kao nastava u turnusima ili blok nastava.
- (5.) Redoviti studenti u jednom semestru upisuju module u ukupnom opterećenju od 30 ECTS bodova.
- (6.) Nastava i izvannastavne aktivnosti studenata iz stranog jezika te tjelesne i zdravstvene kulture izvode se izvan satnice utvrđene stavkom (1) ovog članka i člankom 11. stavak (2) kao obvezne u prvoj i drugoj godini preddiplomskog studija, te kao neobvezne u trećoj godini studija i ne pripisuju im se ECTS bodovi. Na Studiju prehrambene tehnologije strani jezik nosi 2 ECTS.

6. STUDENTI

Članak 14.

- (1.) Status redovitog i izvanrednog studenta ima osoba upisana na Fakultet koja ispunjava svoje akademske i financijske obveze sukladno Zakonu, Statutu Sveučilišta, Statutu Fakulteta, ovom Pravilniku i općim aktima.
- (2.) Prilikom upisa u prvu godinu studija studentu se izdaje indeks u koji se unose programom propisani moduli po semestrima.
- (3.) U indeksu se tijekom studija evidentira pohađanje nastave, uspjeh i ocjene iz pojedinih modula, te ostale studentske obveze.

Članak 15.

- (1.) Status redovitog studenta ima student za vrijeme propisanog trajanja studija, a koje je najviše dvostruko duže od propisanog trajanja studija.
- (2.) U vrijeme trajanja studija iz stavka (1) ovog članka ne računa se vrijeme mirovanja obveza studenta.
- (3.) Redoviti student može istodobno studirati samo na jednom studiju Fakulteta.
- (4.) Posebno nadarenom studentu Sveučilište može odobriti istodobno studiranje još jednog studija.
- (5.) Pravo na zdravstveno osiguranje, subvencioniranu prehranu, smještaj u studentskom domu, te druga prava, redoviti student stječe sukladno posebnim propisima.
- (6.) Status gosta studenta te njegova prava i obveze utvrđuju se sukladno ovom Pravilniku.

7. OBVEZE I PRAVA STUDENATA

Članak 16.

- (1.) Student ima obveze:
  - a) uredno pohađati nastavu (predavanja, vježbe, seminare i druge oblike nastave);
  - b) izvršavati obveze prema predviđenom studijskom programu i izvedbenom planu studija te općim i pojedinačnim aktima Fakulteta, polagati ispite na način i u rokovima kako je to određeno općim i pojedinačnim aktima Fakulteta;
  - c) upisati višu godinu studija, ako je ispunio sve obveze utvrđene studijskim programom i izvedbenim planom studija;
  - d) sudjelovati u vrednovanju kvalitete nastave i nastavnika na način predviđen općim aktom Sveučilišta;
  - e) dovršiti studij prema upisanom programu u rokovima predviđenim u članku 15. stavak (1) ovog Pravilnika;
  - f) čuvati ugled i dostojanstvo Fakulteta, Sveučilišta, nastavnika i studenata,
  - g) ponašati se sukladno etičkom kodeksu pripadnika akademske zajednice.

(2.) Student ima pravo:

- a) na kvalitetan studij i obrazovni proces prema odgovarajućem studijskom programu;
- b) na nastavne materijale na hrvatskom jeziku (udžbenici, skripte, prilozi) dostatne za savladavanje gradiva i polaganje ispita;
- c) na slobodu mišljenja i iskazivanja stavova;
- d) sudjelovati u znanstvenim i stručnim projektima, sukladno svojim mogućnostima i potrebama Fakulteta;
- e) prema vlastitom izboru, radi stjecanja dopunskih znanja, upisati i polagati module na ostalim studijskim programima na Fakultetu i Sveučilištu, kao i izvan Sveučilišta sukladno odgovarajućim općim aktima;
- f) prema vlastitom izboru odabrati nastavnika ukoliko za odabrani modul postoji više nastavnika;
- g) na konzultacije;
- h) koristiti knjižnicu i ostale resurse s kojima raspolaže Fakultet i Sveučilište;
- i) sudjelovati u odlučivanju na Fakultetu i Sveučilištu sukladno Statutu i drugim općim aktima;
- j) sudjelovati u radu studentskih organizacija na Fakultetu, sukladno njihovim pravilima,
- k) podnijeti pritužbu čelniku Fakulteta za slučaj povrede nekog njegovog prava.

Članak 17.

- (1.) U slučaju povrede Kodeksa ponašanja studenta, protiv studenta se pokreće stegovni postupak.
- (2.) Stegovni postupak i mjere određuju se posebnim Pravilnikom, koji je sukladan Statutu Sveučilišta i Statutu Fakulteta.

Članak 18.

- (1.) Redoviti student može samo jednom promijeniti izabrani studij na Fakultetu (to se odnosi samo na sljedeće studije: Bilinogojstvo, Opći smjer, Agroekonomika i Zootehnika), ali mora ponovno upisati drugu godinu studija i module razlike između pojedinih studija.
- (2.) Student može ostvariti pravo na promjenu studija putem pisanog zahtjeva Povjerenstvu za nastavu.
- (3.) Student tijekom studija može samo jednom promijeniti status i to iz redovitog u izvanredni status bez stjecanja nekih posebnih uvjeta upisom u narednu akademsku godinu, dok za prelazak iz izvanrednog statusa u redoviti student mora imati uvjet za upis cijele više godine studija.

Članak 19.

(1.) Status studenta prestaje:

- a) završetkom studijskoga programa i stupnja obrazovnoga ciklusa za koji se školuje;
- b) ispisom s Fakulteta prije završetka studija;
- c) kada student ne upiše narednu godinu studija, ne obnovi upis u istu godinu u propisanome roku, a ne miruju mu prava i obveze i
- d) ako Fakultet studentu izrekne disciplinsku mjeru prestanka statusa studenta u postupku utvrđenome općim aktom Sveučilišta.
- e) Iznimno, osobi koja po st.1. točki b) i c) ovoga članka izgubi status studenta, može se dopustiti ponovni upis akademske godine po važećemu nastavnom planu i programu, ukoliko za to postoje uvjeti. Ako se za vrijeme prekida izmijenio nastavni plan i program, student mora slušati i polagati u međuvremenu nastale razlike u nastavnome planu i programu. Takav student nastavlja studij uz plaćanje troškova studija.

8. UVJETI STUDIRANJA

Članak 20.

(1.) Propisani uvjeti studiranja s ciljem stjecanja znanja i redovitog studiranja po sustavu semestar za semestar odnosno godina za godinu, uključuju sljedeće:

- a) pohađanje nastave je obvezatno, a evidenciju pohađanja nastave organiziraju koordinatori modula sa suradnicima;
- b) temeljni uvjet za dobivanje potpisa je uredno pohađanje predavanja i vježbi, odnosno seminara, te zadovoljavanje svih obveza na vježbama i seminarima;
- c) student može izostati, uz najavu odsutnosti koordinatoru modula, s najviše 20% predavanja, 15% vježbi, kao i 15% seminara,
- d) vježbe i seminari čine cjelinu s predavanjima, a služe kao priprema za provjeru znanja.

Članak 21.

- (1.) Student I. godine studija upisuje II. godinu studija ako ispuni sve obveze koje se odnose na nastavu iz članka 20. i uz uvjet da u I. godini studija ostvario najmanje 42 ECTS boda (od mogućih 60). Student upisuje III. godinu studija ako ispuni sve obveze koje se odnose na nastavu iz članka 20. i uz uvjet da je u II. godini studija ostvario najmanje 42 ECTS bodova (od mogućih 60), odslušao sve module II. godine studija (potvrđeno potpisom koordinatora modula u indeksu) i imao ostvarenih svih 60 ECTS bodova iz I. godine studija.
- (2.) Student koji nije ispunio uvjete iz stavka (1) ovog članka, a ostvario je minimalno 30 ECTS bodova, u tekućoj godini studija može upisati parcijalno II. godinu studija do vrijednosti zbirno 60 ECTS bodova (30 ECTS bodova po semestru). Student parcijalno upisuje III. godinu studija ukoliko je ostvario najmanje 90 ECTS bodova (60 ECTS bodova iz I. godine studija i 30 ECTS bodova iz II. godine studija).
- (3.) Student koji nije ostvario uvjet za upis u višu godinu studija ili uvjet za parcijalni upis, ponavlja studijsku godinu.

9. PLAĆANJE ŠKOLARINE

Članak 22.

- (1.) Ako Sveučilište ne utvrdi drugačije, participaciju školarine za studij plaćaju studenti u punom utvrđenom iznosu u skladu s odlukom Znanstveno-nastavnog vijeća.

Članak 23.

- (1.) Pri upisu u višu ili istu godinu studija, student je dužan ovjeriti (testirati) prethodno upisane semestre. Uvjet za ovjeru je ispunjavanje uvjeta iz članka 20. i potpis koordinatora odslušanih modula, te dokaz o plaćenju školarini.
- (2.) Ispunjenje propisanih obveza, svojim potpisom u indeksu, potvrđuje dekan ili tajnik Fakulteta.

10. PRIJELAZ STUDENATA NA DRUGI STUDIJ UNUTAR FAKULTETA I IZ DRUGIH VISOKIH UČILIŠTA

Članak 24.

- (1.) Uvjete za prelazak s drugih programa studija unutar Sveučilišta u Mostaru na program studija ovog Fakulteta, kao i prijelaz s programa studija drugog sveučilišta te s jednog programa na drugi program Fakulteta, za svaki pojedini slučaj utvrđuje Znanstveno-nastavno vijeće, na temelju obrazloženog traženja studenta i prijedloga Povjerenstva za studentska pitanja, odnosno Povjerenstva za studentska pitanja u I. stupnju rješavanja pitanja priznavanja ispita.
- (2.) Povjerenstvo za studentska pitanja rješava u I. stupnju i sva ostala pitanja vezana za studente i nastavu.

Članak 25.

- (1.) Zahtjevi za prijelaz studenata predaju se od 01. (prvog) do 30. (tridesetog) rujna tekuće godine Tajništvu Fakulteta.
- (2.) Uz obrazloženi zahtjev student treba priložiti:
  - a) indeks,
  - b) potvrdu o položenim ispitima i ocjenama,
  - c) nastavni plan i program,
- (3.) Student koji prelazi s visoke škole iz inozemstva, pored originalnih isprava, mora dostaviti i ovjeren prijevod tih isprava.

Članak 26.

- (1.) Pojedine module iz drugog studija na Fakultetu i drugih fakulteta unutar Sveučilišta ili drugog sveučilišta, student Fakulteta može upisati unutar predviđene kvote od 18 ECTS bodova kao izborne module (I).

11. POSEBNE MOGUĆNOSTI STUDIRANJA

Članak 27.

- (1.) Student koji je tijekom studija na ispitima postigao prosjek ocjena veći od 4.00 ima pravo polagati ispite iz tekuće akademske godine prije završetka nastave, pod uvjetom da je izvršio ostale studijske obveze iz tih modula.
- (2.) Studentu koji stekne uvjete za prijevremeno polaganje ispita može se odobriti polaganje ili na temelju odobrenja koordinatora modula ili Povjerenstva za nastavu.
- (3.) Student gubi pravo na prijevremeno polaganje ispita iz tih modula ako na jednom od tih ispita bude ocijenjen negativnom ocjenom.

(4.) Sukladno Bolonjskom procesu i općoj strukturi preddiplomskih studija, Povjerenstvo za nastavu može studentu odobriti da određene module, semestar ili studijsku godinu pohađa i/ili polaže na drugom visokom učilištu u okviru Sveučilišta ili na drugom sveučilištu u zemlji ili inozemstvu. Ovu pogodnost studenti mogu koristiti samo tijekom treće studijske godine (izborni program), a u pravilu tijekom posljednjeg semestra.

12. GOST STUDENT

Članak 28.

- (1.) Gost student je redoviti ili izvanredni student drugog sveučilišta koji upisuje dijelove studijskog programa na Sveučilištu sukladno posebnom ugovoru s drugim sveučilištima o priznavanju ECTS bodova.
- (2.) Status gosta studenta traje najduže jednu akademsku godinu.
- (3.) Prava i obveze gosta studenta, način podmirivanja školarine, eventualna mogućnost nastavka studija na Sveučilištu i druga pitanja vezana za status gosta studenta, uređuju se ugovorom s drugim sveučilištima.
- (4.) Pohađanje nastave i položeni ispiti gosta studenta iz stavka (3) ovog članka evidentiraju se ispravom čiji oblik propisuje Senat Sveučilišta.

13. MIROVANJE PRAVA I OBVEZA

Članak 29.

- (1.) Prava i obveze studenta miruju dok je na porodijskom odsustvu i/ili dok dijete ne navrši godinu dana, za vrijeme duže bolesti i u drugim opravdanim slučajevima kada ne može pohađati nastavu i polagati ispite, a čije postojanje utvrđuje dekan, na temelju dostavljenog mišljenja liječnika.
- (2.) Studentu se, na njegov zahtjev, može odobriti mirovanje prava i obveza izvan slučajeva iz stavka (1) ovog članka i iz drugih opravdanih razloga, a na razdoblje najduže godinu dana o čemu odluku donosi dekan ustrojbene jedinice.
- (3.) Vrijeme u statusu mirovanja ne uzima se u obzir pri određivanju participacije u troškovima studija po osnovu obnavljanja studijske godine.

14. ISPITI

Članak 30.

- (1.) Znanje studenta provjerava se i ocjenjuje na ispitu.
- (2.) Ispiti se održavaju tijekom nastave kao djelomična provjera znanja, koja može biti u pisanom i /ili usmenom obliku, te u redovitim i izvanrednim ispitnim rokovima.
- (3.) Znanje studenta provjerava se i ocjenjuje tijekom nastave, te na završnom ispitu, a konačna ocjena je prosječna ili ponderirana ocjena svih oblika ispita.
- (4.) Ispiti se polažu iz svih nastavnih modula koje je student upisao, prema utvrđenom studijskom programu.
- (5.) Kalendar završnih ispita objavljuje se početkom svake akademske godine i sastavni je dio izvedbenog plana nastave. Vrijeme održavanja provjere znanja putem kolokvija, testa znanja tijekom nastave, koordinator modula obvezan je objaviti na početku semestra.
- (6.) Student može pristupiti polaganju završnog ispita iz određenog modula ako je odslušao predavanja te izvršio druge obveze iz tog nastavnog programa (seminar, vježbe, projekti i prezentacije i dr.), te ako je u propisanom roku podnio prijavu za polaganje ispita.

Članak 31.

- (1.) Redoviti su ispitni rokovi: zimski, ljetni i jesenski, a utvrđuju se odlukom Znanstveno-nastavnog vijeća ili temeljem preporuke Sveučilišta.
- (2.) Ispiti se u pravilu ne održavaju tijekom mjeseca kolovoza i 30 dana nakon roka za upis u višu godinu studija.
- (3.) U redovitim ispitnim rokovima, koordinator modula je za svaki modul obvezan objaviti najmanje dva ispitna termina s razmakom od najmanje 14 dana.
- (4.) U redovitim ispitnim rokovima student ima pravo pristupiti ispitu iz istog modula dva puta, s time da između prvog i drugog polaganja ispita mora proteći najmanje 14 dana.
- (5.) utvrđivanju izvanrednih ispitnih rokova i načinu njihova provođenja odlučuje Znanstveno-nastavno vijeće na prijedlog Povjerenstva nastavu i izbor nastavnika.

Članak 32.

- (1.) Ispiti su javni, polažu se pisano i/ili usmeno. Način polaganja ispita utvrđen je studijskim programom pojedinog modula.
- (2.) Ako se ispit polaže pisano i usmeno, pisani dio ispita polaže se prije usmenog, a usmeni ispit mora se, osim u posebno opravdanim slučajevima, održati u roku od najviše pet radnih dana od održavanja pisanog ispita.
- (3.) Student ne može pristupiti usmenom dijelu ispita ako nije zadovoljio na pisanom dijelu ispita. Ispit organizira i provodi koordinator modula sa suradnicima.

- (4.) Pisani ispit polaže se kod koordinatora modula ili suradnika koji sudjeluje u izvođenju nastave tog modula.
- (5.) Vrijeme polaganja usmenog ispita objavljuje se najkasnije 24 sata prije održavanja ispita. Usmeni ispit polaže se u nazočnosti dva ili više pristupnika. Predmetni nastavnik mora osigurati javnost polaganja ispita. U slučaju da nije osigurao javnost, student ima pravo zahtijevati osiguranje javnosti na ispitu ili ne pristupiti polaganju usmenog ispita dok mu se javnost ne osigura.
- (6.) Pisani i usmeni dio ispita čine cjelinu i ocjenjuju se jedinstvenom ocjenom.

Članak 33.

- (1.) Tijekom izvođenja nastave, znanje studenata iz dijela nastavnog programa mora se provjeravati pisano i/ili usmeno.
- (2.) Nastavnik ili suradnik na modulu ima obvezu provjeravati i ocjenjivati znanje studenata u svakom obliku nastave, a konačna se ocjena utvrđuje na završnom ispitu.
- (3.) Provjera znanja studenata kontinuirano se provodi tijekom održavanja nastave i to: kolokvijima, seminarskim radovima, projektima, prezentacijama, testovima znanja, ovisno o programu modula, te završnim ispitom.

OBLICI ISPITA I DRUGE PROVJERE ZNANJA

Članak 34.

KOLOKVIJ

Provjera znanja studenata kolokvijem provodi se za vježbe. Kolokviji su propisani nastavnim programom. Student koji nije položio kolokvij ima pravo polagati ga još jedanput. Razdoblje između pojedinog polaganja je najmanje 8 dana. Ocjena postignuta na kolokviju uzima se u obzir pri ocjenjivanju na završnom ispitu.

SEMINARI

U okviru seminara student je dužan izraditi i/ili predložiti pisani seminarski rad (projekt, program) koji mora biti pozitivno ocijenjen najkasnije do kraja onog semestra u kojem završava modul. Seminarski se rad ocjenjuje, a ocjena se uzima u obzir pri ocjenjivanju na završnom ispitu.

ZBIRKE

Sukladno nastavnim programima pojedinog modula, student je dužan izraditi zbirku koja mora biti pozitivno ocijenjena najkasnije do kraja onog semestra u kojem završava modul, a ocjena se uzima u obzir pri ocjenjivanju na završnom ispitu.

TEST ZNANJA

Test znanja je pisana i/ili usmena provjera znanja studenata tijekom održavanja nastave. Test znanja provodi se isključivo u vrijeme predviđeno za taj modul rasporedom održavanja nastave.

Test znanja provodi se po programskim dijelovima. Slijed programskih dijelova koji se provjeravaju testovima znanja određuje koordinator modula.

Student ima pravo pristupiti svim testovima znanja tijekom održavanja nastave. Student je obvezan tijekom semestra pristupiti najmanje na jedan test znanja pojedinog modula.

Koordinator modula obvezan je tijekom semestra organizirati test znanja za najmanje dva, a najviše četiri programska dijela.

Položene programske cjeline koje studenti polažu putem parcijalnih ispita priznaju se prilikom polaganja završnog ispita tijekom tekuće akademske godine.

Student koji položi sve testove znanja do završetka semestra, oslobođen je završnog ispita.

Konačna ocjena je prosječna ili ponderirana ocjena postignutih ocjena po programskim dijelovima.

Student koji do završetka semestra ne položi sve programom predviđene dijelove ispita obvezan je polagati iste na završnom ispitu.

ZAVRŠNI ISPIT

Završni ispit je provjera znanja koja se provodi u redovitim i po potrebi u izvanrednim ispitnim rokovima.

Polaganju završnog ispita iz pojedinog modula student može pristupiti nakon što je ispunio sve nastavne obveze koje proizlaze iz programa.

Student može pristupiti završnom ispitu samo ako mu je potpisom koordinatora modula u indeksu potvrđeno da je ispunio sve obveze koje proizlaze iz nastavnog programa tog modula (odslušana predavanja te izvršene druge obveze: vježbe, kolokviji, seminari, projekti, prezentacije i dr.).

PRIJAVA I POLAGANJE ISPITA

Članak 35.

- (1.) Student prijavljuje polaganje ispita pet (5) dana prije početka ispitnog roka.
- (2.) Ako student iz bilo kojeg razloga ne može pristupiti ispitu, dužan je odjaviti ispit najkasnije dva (2) dana prije roka određenog za održavanje ispita.

- (3.) Student ima pravo polagati završni ispit četiri (4) puta u akademskoj godini.
- (4.) Četvrti put student polaže ispit pred nastavničkim povjerenstvom.
- (5.) Student koji nije četvrti put položio ispit iz istog modula obvezan je u idućoj akademskoj godini ponovo upisati taj modul. Ako student i nakon ponovljenog upisa modula ne položi ispit, gubi pravo studiranja.
- (6.) Student koji pravodobno ne odjavi ispit, gubi pravo na polaganje ispita do idućeg ispitnog roka, a koordinator modula u prijavnicu upisuje „nije pristupio“ i poništava prijavnicu.
- (7.) Neodgođen ili nepravodobno odgođen ispit, smatra se iskorištenim pravom polaganja.
- (8.) Studentu koji tijekom ispita odustane, koordinator modula u prijavnicu upisuje ocjenu „nedovoljan“.
- (9.) Student koji nije položio testove znanja pojedinog modula tijekom semestra, smatra se da je iskoristio jedan ispitni rok.

Članak 36.

- (1.) Student koji smatra da je nezasluženo dobio negativnu ocjenu zbog nepravilnosti pri ispitivanju ili ocjenjivanju može u roku od 24 sata (prvi naredni radni dan) nakon priopćenja ocjene pismenim prigovorom zatražiti polaganje ispita pred povjerenstvom.
- (2.) Zahtjev za ponavljanje ispita istaknut u prigovoru mora biti obrazložen.
- (3.) Dekan imenuje Povjerenstvo od tri člana u roku od dva radna dana od primitka prigovora.
- (4.) Nastavnik s čijim ocjenjivanjem student nije bio zadovoljan može biti član, ali ne može biti predsjednik povjerenstva.
- (5.) Dekan određuje mjesto i vrijeme ponavljanja ispita.
- (6.) Ponovljeni ispit mora se održati u roku od 5 radnih dana od dana podnošenja prigovora studenta, a iz opravdanih razloga rok se može produžiti.
- (7.) Pisani ispit neće se ponoviti pred Povjerenstvom, nego će ga ono ponovno ocijeniti.
- (8.) Povjerenstvo donosi odluku većinom glasova.

Članak 37.

- (1.) Koordinator modula obvezan je voditi evidenciju o ispitima.
- (2.) Istovjetna evidencija vodi se i o ispitima pred Povjerenstvom. Dosje sadrži: prijavu za polaganje ispita, obavijest kandidatu o ispunjavanju uvjeta za pristupanje ispitu, obavijest kandidatu o održavanju ispita i zapisnik o ispitu.

OCJENJIVANJE

Članak 38.

- (1.) Uspjeh studenta na ispitu izražava se ocjenama: izvrstan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1).
- (2.) Brojčani sustav ocjena uspoređuje se s ECTS sustavom ocjena kako slijedi:
  - a) izvrstan (5) → A A → izvrstan 5
  - b) vrlo dobar (4) → B B → vrlo dobar 4
  - c) dobar (3) → C C → dobar 3
  - d) dovoljan (2) → D D → dovoljan 2
  - e) nedovoljan (1) → F, FX FX, F → nedovoljan 1
- (3.) Ocjena nedovoljan (1) neprolazna je i upisuje se samo u evidenciju na kolokviju iz vježbi, seminarskim radovima, projektima, prezentacijama, testovima znanja i dr.
- (4.) Ocjena nedovoljan (1) neprolazna je i upisuje se u prijavnicu na završnom ispitu.

14. SAVJETODAVNI VODITELJ

Članak 39.

- (1.) Studentima se na studiju imenuju savjetodavni voditelji.
- (2.) Savjetodavnog voditelja studentu imenuje Znanstveno-nastavno vijeće na prijedlog dekana iz reda nastavnika i suradnika u nastavi na tom studiju.
- (3.) Savjetodavni voditelj prati rad studenta u tijeku cijelog studija.

15. STRUČNA PRAKSA

Članak 40.

- (1.) Stručna praksa je dio nastavnog procesa na studiju. Student se upućuje na stručnu praksu radi upotpunjavanja teoretskog znanja s praktičnim što omogućuje uspješnije ostvarivanje programa studija i uključivanje u profesionalni rad.
- (2.) Stručna praksa može se obaviti u BiH i/ili inozemstvu kod jedne ili više pravnih osoba ili obiteljskih gospodarstava upisanih u Registar poljoprivrednih gospodarstava, čija je djelatnost sukladna programu studija.
- (3.) Tijekom preddiplomskog studija potrebno je obaviti stručnu praksu u trajanju od najmanje 21 radni dan ili 168 h na Studiju agronomije odnosno 15 radnih dana ili 120 h na Studiju prehrambene tehnologije. Stručna praksa ne ulazi u predviđeno nastavno opterećenje tekuće akademske godine i može se obaviti višekratno.

- (4.) Obveza izvanrednih studenata je da obave stručnu praksu u trajanju od 10,5 radnih dana ili 84 h (dakle 50% od predviđenog trajanja stručne prakse za redovite studente).

16. ZAVRŠETAK STUDIJA

Članak 41.

- (1.) Student završava studij polaganjem svih ispita i izvršenjem ostalih studijskih obveza, te izradom završnog rada.

17. ZAVRŠNI RAD

Članak 42.

- (1.) Za stjecanje diplome prvostupnik/bachelor, student je dužan izraditi završni rad koji će ocijeniti izabrani mentor završnog rada.
- (2.) Završni rad u pravilu je pisani stručni ili pregledni rad obujma 20-30 tiskanih stranica, koji obrađuje određenu cjelinu iz područja određenih studijskim programima, a koja mora biti utemeljena na najnovijim stručnim i znanstvenim spoznajama i literaturi.
- (3.) Student u dogovoru s mentorom na propisanom obrascu prijavljuje temu završnog rada koji pregledava Povjerenstvo za diplomske i završne radove, te dostavlja Znanstveno- nastavnom vijeću na usvajanje.
- (4.) U slučaju da istu temu i mentora želi više studenata, mentor pridržava pravo izbora studenta.
- (5.) Završni rad ima opterećenje 6 ECTS bodova (Studij agronomije, opći smjer) ili 4 ECTS boda (Studij prehrambene tehnologije) i ocjenjuje se istim sustavom ocjenjivanja kao i moduli, a ocjena se upisuje u indeks.
- (6.) Završni rad je pobliže reguliran u posebnom općem aktu, Naputku za prijavu, izradu i obranu završnog rada.

Članak 43.

- (1.) Student završne godine studija koji do 30. rujna, a iznimno 15. listopada tekuće godine, ne položi sve ispite, obnavlja godinu.
- (2.) Student završne godine studija koji je do 30. Rujna, a iznimno do 15. listopada tekuće godine, položio sve ispite, a nije obranio završni rad može do početka upisa u ljetni semestar tekuće godine obraniti završni rad a bez obnavljanja godine studija.
- (3.) Nakon protoka roka iz stavka 2. ovog članka student obnavlja godinu.

18. OSTALE AKTIVNOSTI STUDENATA

Članak 44.

- (1.) Tijekom studija studenti mogu sudjelovati kao predstavnici studenata Fakulteta u kulturnim i športskim aktivnostima, stručnim seminarima, konferencijama, susretima studenata i sl.
- (2.) svim ovim aktivnostima studenti su dužni prethodno upoznati čelništvo Fakulteta, Znanstveno-nastavno vijeće i podružnicu Studentskog zbora.
- (3.) Za vrijeme studija studenti se mogu privremeno i povremeno zapošljavati, ako to ne šteti njihovu uspješnu studiranje.
- (4.) Posredovanje pri zapošljavanju studenata obavlja pravna osoba u sastavu Sveučilišta čija je djelatnost briga o studentskom standardu.
- (5.) Studenti svakog studija biraju za Znanstveno-nastavno vijeće svoje predstavnike i to po jednog studenta sa svake akademske godine tog studija.
- (6.) Za Znanstveno-nastavno vijeće studenti biraju svoje predstavnike i to po jednog predstavnika iz redova predstavnika Vijeća studija.
- (7.) Predstavnici za oba Vijeća biraju se na tri akademske godine, na prvoj godini studija.

19. DEMONSTRATORI

Članak 45.

- (1.) Za pojedine dijelove modula, u svrhu poticanja studenta na znanstveni i stručni rad, mogu se imenovati demonstratori, koji će sudjelovati u izvođenju nastave, napose vježbi.
- (2.) Pravilnikom o demonstratorima pobliže se uređuju prava i obveze studenata demonstratora.

DOKUMENTACIJA O STUDENTIMA

Članak 46.

- (1.) Studentu koji s uspjehom položi sve ispite i kojemu je pozitivno ocijenjen završni rad, Fakultet izdaje diplomu o postignutoj akademskoj spremi i akademskom nazivu prvostupnik/bachelor - uz naziv studija.

Članak 47.

- (1.) Diplome se uručuju na svečanoj promociji.
- (2.) Diplomu uručuje dekan odnosno pročelnik i dva promotora.
- (3.) Pored diplome studentu se izdaje i dopunska isprava o studiju (supplement).
- (4.) Po završetku dijela ili cijelog studijskog programa nositelj studija dužan je izdati Dodatak diplomi (Diploma supplement) na hrvatskom i engleskom jeziku bez naplate naknade. Ako student zahtijeva izdavanje dodatka diplomi na nekom drugom jeziku može se zahtijevati naknada.

Članak 48.

- (1.) Fakultet vodi o studentima dokumentaciju propisanu od mjerodavnog ministarstva.

Članak 49.

- (1.) Studentu koji je izgubio indeks, izdaje se novi zamjenski indeks na temelju pisane zamolbe uz uvjet da je gubitak indeksa javno oglasen u "Službenim novinama F BiH".

Članak 50.

- (1.) Svaki student ima pravo ispisati se s Fakulteta.
- (2.) Na temelju pisane zamolbe studentu se izdaje ispisnica koja sadrži:
  - a) naziv Fakulteta,
  - b) ime i prezime studenta kojem se ispisnica izdaje,
  - c) naziv studija/usmjerenja na koji je student bio upisan,
  - d) broj ovjerenih semestara,
  - e) popis položenih modula s pripadajućim brojem ECTS bodova i ocjene.

Članak 51.

- (1.) uspješno završenom studiju, a do izdavanja diplome iz članka 46., studentu će na njegov zahtjev biti izdana potvrdnica koja sadrži:
  - a) naziv Fakulteta,
  - b) ime i prezime studenta kojem se potvrdnica izdaje,
  - c) naziv studija na kojem je student stekao status prvostupnik/bachelor,
  - d) naziv stečenog akademskog zvanja.
- (2.) Na zahtjev studenta biti će mu izdana potvrdnica koja, osim navedenog, sadrži i popis svih modula s izraženim opterećenjem u ECTS bodovima, ocjene postignute na ispitima i uspjeh završnog rada.

20. NAGRADE I POHVALE

Članak 52.

(1.) Studenti za svoj rad i doprinos afirmaciji Sveučilišta i Fakulteta, mogu dobiti ove nagrade:

- a) Rektorovu nagradu,
- b) Dekanovu nagradu,
- c) nagrade iz sveučilišnih i fakultetskih zaklada,
- d) druge nagrade.

(2.) Bliže odredbe za svaku pojedinu nagradu određuju se posebnim pravilnicima.

III. STUDENTSKI ZBOR I STUDENTSKE UDRUGE

Članak 53.

(1.) Podružnica Studentskog zbora je nestranačko i nepolitičko tijelo, u radu kojeg sudjeluju svi studenti Fakulteta. Ustrojstvo i djelovanje podružnice Studentskog zbora utvrđuje se posebnim pravilnikom koji mora biti usuglašen sa Zakonom o studentskom zboru i Statutom Sveučilišta.

Članak 54.

(1.) Temeljne zadaće Podružnice Studentskog zbora su:

- a) razmatranje pitanja vezanih uz zaštitu, interes i dobrobit studenata, Fakulteta i Sveučilišta u cjelini,
- b) poticanje i ustrojavanje aktivnosti studenata kojima se unapređuje nastava, životni standard studenata, kultura i šport,
- c) biranje studentskih predstavnika u tijela Sveučilišta i Fakulteta.

Članak 55.

(1.) Podružnica Studentskog zbora ima tijelo koje koordinira rad Podružnice i koje, pored dužnosti utvrđenih Statutom Sveučilišta, Statutom Fakulteta i drugih akata, obavlja i sljedeće:

- a) koordinira aktivnosti strukovnih i drugih udruga studenata,
- b) obavještava studente o pitanjima koji su od interesa za studente Fakulteta,
- c) po završetku semestra odnosno akademske godine Fakultetskom vijeću podnosi redovita izvješća o radu Podružnice.

Članak 56.

- (1.) Studenti imaju pravo na ustrojavanje strukovnih, športskih i drugih nepolitičkih i neprofitabilnih udruga u obliku sekcija i slično, na Fakultetu i izvan Fakulteta. Da bi se ustrojila pojedina strukovna organizacija studenata, potrebno je da udruga ima evidentirano najmanje 30 članova iz redova studenata, te ima svoja pravila djelovanja potvrđena od Znanstveno-nastavnog vijeća.
- (2.) svakom obliku ustrojavanja, udruživanja ili pridruživanja članstva u udrugama izvan Fakulteta, kao i drugim oblicima djelovanja izvan Fakulteta studentske udruge su dužne izvijestiti čelništvo Fakulteta i Znanstveno-nastavno vijeće.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 57.

- (1.) Danom stupanja na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o studiranju na preddiplomskom studiju (pročišćeni tekst) Agronomskog i prehrambeno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Mostaru ur.br:07-911-1/13 od 20. prosinac 2013. godine.

Članak 58.

- (1.) Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se na oglasnoj ploči i službenim web stranicama Fakulteta.

v. d. Dekana

_____
doc. dr. sc. Danijela Petrović, v. r.

Pravilnik je objavljen je na Oglasnoj ploči Fakulteta dana _____ 2016. godine.

Ur. broj: 07-231-1/16

Mostar, 13.4.2016.godine